

בהוקרה מתנועת המושבים בישראל

המייסדים

בית חנניה | 1950

מייסדי מושב בית חנניה מהעליה לקרקע (1950) ועד 1953

דקנר מרתה וסיבור	דויטש קלרה ואלכסנדר (דורון)
וגנר יטי ומנדל (פפה)	קובץ' אדית ומשה
נויהוז רחל ומשה	רכניצר מרים ואברי
תובל סילבי ואליעזר	גבור קטי וצבי
סגל מרים וצוקי (משה)	שטיינברגר ליליאן ושרגא
ניסים פרחיה ושלמה	באואר מרי ואברי (פישתה)
תובל גילה (זלה) ושלמה	כץ אוה ושקוט
מוצ'רסקי איטקה ויעקב	בראייר מרים ואדה
לייבוויץ' לבנה (ביאנקא) ואריה	צפניה ציפורה ויצחק
שטרן לאה ומשה	לבל ורה וצבי
פירסט שרה (שרי) ושלמה	רם פנינה ויחיאל
מסטר קטה ומשה	דהרי יהודית וראובן
מנדלוביץ' ידידה וצבי	ורטהיים שרה ואלכסנדר
פרידמן אסתר ומשה	פוליצר לאה ויואל
מרקוביץ' ציפי ויוסף	מטיאש שרה וזאב
ברקו נחמה ונחמן	שטרנברג טובה (גיזי) וצבי (ג'ורי)
נמט יהודה	רוטשילד בלוש (נעמי) ובונדי (צבי)
קרוואני מוזל ושמעון	הרמן נוצה ויוסף (אינגל'ה)
ביינגלס מלכה וראובן	גרוס שושנה ושוני (ישראל)
רובינשטיין אסתר ואריה	שיינר איבי ומיקי
כהן דינה ונתן	ויינבוים שושנה ושמואל
אדר זהבה ויונתן	לזנובסקי לאה ומנדל
שטרן נעמי וספי (אברהם)	רוט שושנה וצבי
שפרלינג ברטה ומוטקה	מרמלשטיין אביבה וישראל
מס אסתר ודוד	לוי רחל ומלאכי
שפרינגר מלכה ויוסף	גרנדש פנינה ויוסף
רוזנברג מילה ודוד	אונגרליידר (עוגן) אולגי ופרי (אפריים)
גוטמן אנולי ואיז'ו (יצחק)	נויהוז קלרי ואימרה
זינגר מרים ויונה	דהרי ברכה וזבולון
רוטשטיין פנינה וטוביה	כוכבי אסתר ויהודה
שלומוביץ' סימי ומשה	אילש רחל ויהודה
וייס לילי ויוסף	קוריצי'נר אנוש ואפרה (אפריים)
כץ מגדה ומיקלוש	כץ מונצי ודוד (קצ'לה)
שניידר לאה ומשה	יערי (ולדנר) לילי וקורצ'י (זכריה)

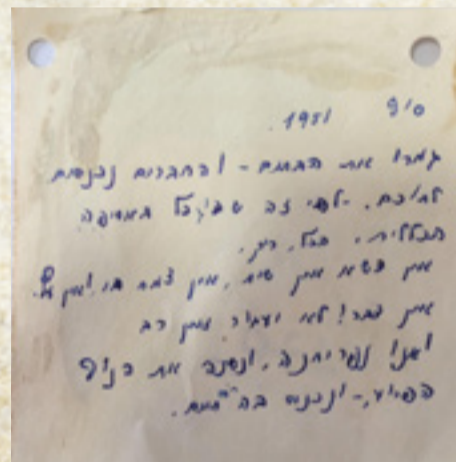
חברים נוכחים בטקס העליה על הקרקע, 1950

החברים מקלמניה

פניה לארגון המושבים, 1950

מסמך אופטימי שנכתב ע"י משה שניידר, לימים מוזכיר המושב

הבמה בטקס העליה על הקרקע, 1950

מושב בית חנניה במלאת יובל להקמתו, 2000

ביום טקס העליה על הקרקע. ברקע "בית החווה" (הצרכניה), 1950

היה זה אמצע הקיץ, נחל תנינים מלא במים זורמים ונקיים ולפני ששבו למשאית בחזרה לקלמניה, חלק מהחברים ירדו לטבול בנחל. מצפון לגבעה היתה אדמת ביצה שלא ניתן לבנות עליה בתים או לטעת עצים. הוחלט לבנות את הבתים מדרום לגבעה, על האדמה החולית שסביב חוות פוזי בק (היום- בניין הצרכניה) ומדרום מזרח יטעו הדירים (הפרדס ניטע ב-1956).

כעבור שנה נוספת, הוסדרו העניינים הרשמיים ביו חברת פיק"א. בעלת אדמות כבארה, לבין אירגון העובד. הברון רוטשילד, מבעלי חברת פיק"א, קרא ליישובים שהוקמו על אדמותיו בשמות בני משפחתו. רוברט גוטליב חנניה, מנהל פיק"א, ביקש שייקרא ישוב על שמו בעודו בחיים. באחת האספות, המוזכר שלמה תובל, העלה הצעה, לקרוא ליישוב החדש "בית חנניה" על שמו של חנניה וההצעה התקבלה.

טקס העליה לקרקע נערך ביום 29.6.1950, באמצע הקיץ, בחום כבד, במקום בו ממוקמת כיום תחנת הדלק. כל חברי הגרעין הוזמנו וכן אורחים נכבדים ושכנים מג'יסר א-זקא. את הטקס ניהל המהנדס המבורגר מפיק"א ובו נישאו נאומים על ישוב הארץ וכו'. שרגא שטיינברגר שהיה אותה עת חייל במדים, כווד בחתימה על מגילת היסוד, אשר הוכנסה לבקבוק שהוטמן בקרבת מקום כאבן הפינה.

לאחר השואה הגיעו לארץ צעירים אשר קובצו לפי גילאים על ידי התנועה הציונית. הקבוצה שנותבה מאוחר יותר לבית חנניה מנתה שני ארגונים - "העובד" שכלל את המבוגרים ותנועת "דרור הבונים" עליה נמנו הצעירים. כולם התאחדו מאוחר יותר לגרעין אחד, "העובד". בסתיו 1946 באחת האספות, הוחלט שנחמן ברקו, שהיה פעיל בקבוצה, יסע למשרדי תנועת המושבים בתל אביב בכדי לרשום את גרעין העובד להתיישבות. אחות קלמניה היתה יעד הגרעין להתארגנות לפני התיישבות קבע. המקום משמש היום כמסוד חינוכי המסונף לבית ברל.

נחמן ברקו עמד בראש הראשונים שהגיעו לקלמניה. אין איש יודע מה סיפרו על המקום, אבל אנשי הגרעין נהרו בהמוניהם ובמקום החל להתנהל משק של שותפות. היו שהתאכזבו מחיי השיתוף ועזבו. מדרך מטעם תנועת המושבים, פקר שמו, העלה כמה הצעות להתיישבות שנדחו על הסף על ידי הגרעין, כששאל "מה רצונכם?" השיבו לו "אדמה מישורית שחורה כמו בהונגריה". המדריך השיב להם בעליצות "לכו לחפש אדמה בהונגריה".

שנה ומחצה עברה על החברים בקלמניה, עד שהמדריך פקר הופיע שוב ובפיו בשורה: יש מה שאתם רוצים: "כבארה". שוב עלו על משאית והגיעו לתל מבורך. עלו על הגבעה, קיץ 1949, השקיפו סביב על אדמת כבארה. זו היתה התגשמות חלום ובאותו יום הוחלט, פה אחד, על הגבעה, שזה המקום עליו יקם הישוב.